

LEF
verliesbegeleiding

'levend verlies'

als je kind een ontwikkelingsachterstand heeft

Tanja van Roosmalen
Rouw- en verliestherapeut, orthopedagoog

1

Vasthouden of loslaten?

Henri-Louis Bergson (filosoof)

Uit: Natrilijs - Riet Fiddelaers-Jaspers

2

De term 'levend verlies'

Ik houd van mijn kind zoals
hij/zij is
én
ik rouw om het verlies van een
gezond kind

3

Enkele thema's bij 'levend verlies'

- Primaire én secundaire verliezen
- Het ontbreken van een eindpunt
- Continu bijstellen van perspectief
- (Verborgen) rouw

4

Primair verlies	Secundair verlies
<ul style="list-style-type: none">• Verlies van een kind met een gemiddelde intelligentie• Verlies van een gezond kind• Verlies van een 'normale' ontwikkeling• ... 	<ul style="list-style-type: none">• Verlies van dromen en verwachtingen• Verlies van vertrouwen• Verlies van werk• Verlies van onbevangeheid• Verlies van een stuk autonoom ouderschap• Verlies van een compleet gezin• ...

5

Het ontbreken van een eindpunt

6

Continu bijstellen van perspectief

Growing into deficit ('groeien in het tekort')

7

Verborgen verlies

—
verborgen rouw

8

(on)zichtbaar...

Uit 'De Jongen de moed, de vns, en het paard' - Charlie Mackesy

'Hoe krijgen ze het voor elkaar er zo kalm en perfect uit te zien?' vroeg de jongen.

'Onder de oppervlakte wordt er ondertussen razend druk gepeddeld,' zei het paard.

9

Rouwen om ingrijpend verlies
~ Duale procesmodel ~
(Stroebe & Schut)

10

Slingeren

• Focus op wat niet (meer) lukt of in de toekomst achteruit gaat
• Niet vooruit durven kijken
• Gevoelens toelaten
• Beleving van onmacht

(Bewerking van het duale procesmodel, Stroebe & Schut)

11

Rouwreacties

- Emoties
- Lichamelijk
- Gedrag
- Denken en informatieverwerking
- Levensbeschouwelijke reacties

12

13

14

(H)erkenning

- Aan jezelf
- Van de omgeving
- Van professionals

17

podcastserie

18

'Om hulp vragen, betekent niet dat je opgeeft,' zei het paard.

'Het betekent dat je meigert op te geven.'

Luit: 'De Jengon de maal, de vos, en het paard' - Charlie Mackesy

19

Leven met (levend) verlies is niet
verwerken... een plek geven... accepteren...
Maar verweven, integreren in je leven
Dat geeft ruimte om...
om je verlies heen te GROEIEN!

20

21